ÇİN HALK CUMHURİYETİ

PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI 3

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ 18

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER 23

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....26

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER 29

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Xi Jinping tarafından 2014 yılında açıklanan "Yeni Normal" kavramı, Çin ekonomisinde yüksek hızlı büyümeden orta-yüksek hızlı ve sürdürülebilir bir büyümeye geçişi, ekonominin yeniden yapılandırılmasını ve girdi ile yatırım temelli büyüme modelinden yenilik temelli büyümeye yönelimi ifade etmektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, Çin'de son yıllarda arz yönlü reformlar yoluyla büyümenin niceliği kadar niteliği de önemsenmiş, iç tüketimin artırılması ve finansal istikrarın sağlanması önceliklendirilmiştir.

14. Beş Yıllık Plan dönemini (2021-2025) büyük oranda hedeflenen büyüklüklerle tamamlayan Çin, küresel büyümeye yaklaşık %30 oranında katkı sağlamaya devam etmektedir. Çin'in dış ticaret fazlası ilk kez 1 trilyon ABD dolarını aşarak 1,2 trilyon dolar ile tüm zamanların rekoru olarak tarihe geçmiştir. Çin, dokuz yıl üst üste dünyanın en büyük mal ticareti yapan ülkesi konumunu korumaktadır.

2026 yılı için Çin hükümeti, ekonomik büyüme hedefini yaklaşık %5 olarak belirlemiş, bütçe açığını GSYİH'nin %4'üne çıkararak yakın dönemin en yüksek seviyesine taşımıştır. Bu hedefler, dış belirsizlikler ve ABD ile ticaret gerilimleri karşısında büyümeyi desteklemek amacıyla daha güçlü mali teşviklerin uygulanacağına işaret etmektedir. Ayrıca, Çin hükümeti, iç tüketimi artırmaya, finansal istikrarı korumaya ve sürdürülebilir büyümeye yönelik yapısal reformları sürdürmektedir.

Çin ekonomi yönetimi 2025 yılında özellikle şu alanlara yoğunlaşmıştır: emlak sektöründeki krizle mücadele, yerel yönetimlerin borç yükünün sürdürülebilir düzeye çekilmesi, teknolojik inovasyon ve yüksek katma değerli üretime odaklanma (yüksek teknoloji ürünleri ihracatı %13,2 artışla 5,25 trilyon yuana ulaşmıştır), çevresel sürdürülebilirlik ve yeşil teknolojilere yatırım (temiz enerji tüketiminin toplam enerji tüketimindeki payı %30,4'e yükselmiştir).

ABD ve AB'nin Çin'e Yönelik Ticaret Politikaları ve Çin'in Karşı Önlemleri:

ABD'nin tarife savaşları: ABD-Çin ticaret gerilimi, 2025 yılında Trump yönetiminin ikinci dönemiyle birlikte çok önemli bir boyut kazanmış, ardından yargı kararları ve müzakerelerle şekil değiştirmiştir. Şubat 2025'te başlayan süreçte ABD, Çin menşeli ürünlere kümülatif olarak %145'e varan oranlarda ek gümrük vergisi uygulamıştır. Buna karşılık Çin de ABD'den yapılan tüm ithalata yönelik %125'e kadar misilleme tarifeleri uygulamıştır.

ABD Yüksek Mahkemesi, başkanlık kararnameleriyle uygulanan geniş kapsamlı tarifeleri anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir. Mahkeme, IEEPA yasasının sınırsız tarife yetkisi vermediğine hükmetmiştir.

ABD Ticaret Temsilciliği (USTR), mahkeme kararının ardından Çin ve AB dahil 16 ticaret ortağını kapsayan kapsamlı "endüstriyel fazla kapasite" soruşturması başlatmıştır. Bu soruşturmaların Temmuz 2026 itibarıyla tamamlanması ve yeni nesil tarifelerin yürürlüğe girmesi hedeflenmektedir.

Avrupa Birliği (AB) ve Çin: AB, ticari ilişkilerinde "riskten arındırma-derisking" stratejisini benimserken, Çin ile rekabet ve iş birliği arasında denge kurmaya çalışmıştır.

- AB'nin stratejik sektörlerde (yeşil teknoloji, otomotiv) Avrupa menşeli ürünlere öncelik veren "Made in Europe" yasası, Çin tarafından ayrımcı olarak nitelendirilmiş ve resmi olarak protesto edilmiştir. Çin, bu düzenlemenin yürürlüğe girmesi halinde misilleme yapmakla tehdit etmiştir.

Çin, 2024'ten itibaren galyum, germanyum ve grafit gibi stratejik hammaddelerin ihracatına getirdiği sıkı kontrollerle AB sanayisi üzerinde baskı kurmuştur. Avrupa endişelerine rağmen, Çin bu kısıtlamaların bir kısmını 12 ay süreyle askıya alarak küresel tedarik zincirindeki elini güçlendirmeyi sürdürmüştür.

Çin'in Karşı Önlemleri ve Stratejik Hamleleri: Pekin yönetimi, ticaret savaşlarına hem klasik tarife araçlarıyla hem de yeni nesil hukuki düzenlemelerle karşılık vermiştir.

- Hukuki Altyapının Güçlendirilmesi: Çin, 2025 yılı sonunda Dış Ticaret Yasası'nı güçlendirmiştir. Yeni düzenleme, ulusal güvenlik ve egemenlik vurgusunu artırmakta, sınır ötesi hizmet ticaretinde negatif liste uygulaması getirmekte ve misilleme araçlarını genişletmektedir.
- Hassas misilleme: "Yerli ve Yabancı" Ayrımı: 2025 yılı boyunca Çin, ABD'li savunma şirketlerini ve bazı Avrupalı firmaları hedef alan çok sayıda "Güvenilmez Varlık Listesi" yayınlamıştır. Özellikle AB'nin süt ürünlerine yönelik başlatılan soruşturma ve ek vergiler (oranlar %22 ila 43 arasında) Fransa gibi ülkeleri doğrudan hedef alarak "böl ve yönet" stratejisini gözler önüne sermiştir.
- Yeni Nesil İhracat Kontrolü: 2025 yılında yürürlüğe giren yeni kurallarla birlikte Çin, "50/50 Penetrasyon Kuralı" getirmiştir. Bu düzenleme, Çin menşeli kontrol altındaki bir maddenin belirli bir değer oranını (%50) içeren, Çin dışında üretilmiş ürünlerin dahi satılması için Çin'den izin alınmasını zorunlu kılarak, yasal olarak "uzun kollu yetki" (Long-arm jurisdiction) tesis etmiştir.
- Müzakere ve Esneklik Mekanizması: Sert önlemlerin yanı sıra Çin, "Durdurma Mekanizması" stratejisiyle ABD'ye yönelik yüksek tarifelerin (%24'lük kısım) uygulamasını 90 günlük periyotlarla durdurmuş ve görüşmelere alan açmıştır.

2026 yılı itibarıyla küresel ticaret ortamı belirsizliğini korumaktadır. ABD, Yüksek Mahkeme kararının yarattığı hukuki boşluğu doldurmak için yeni yasal dayanaklar (Section 301) üzerinden Çin'e yönelik baskısını sürdürmeye hazırlanırken; Avrupa, yüksek ABD tarifeleri (örneğin çelikte %50) ve Çin'in hammadde kontrolü arasında sıkışmış durumdadır.

Çin ise hem mevzuat altyapısını (Dış Ticaret Yasası) modernize ederek kendini hukuken donatmış hem de "seçici sertlik" stratejisiyle (örneğin süt ürünlerinde Fransa'yı hedef almak, kritik metallerde ambargo sinyali vermek gibi) ticaret savaşında inisiyatifi elinde tutmayı başarmıştır.

İthalat Rejimi

Çin'in 2001'deki Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ile birlikte dış ticaret rejiminde önemli liberalleşmeler başlamış olup bu süreç halen devam etmektedir. Çin'de ilgili makamlar nezdinde kayıt yaptırıldıktan sonra yabancı sermayeli olanlar dahil tüm şirketler, dış ticareti sadece devlet tarafından yapılabilen belirli ürünler haricindeki tüm ürünlerin ihracat ve ithalatını serbestçe yapabilmektedir.

İthal edilen malların ülke içerisinde dağıtımını yapabilmek için malın dağıtım haklarının da alınması gerekmektedir.

Çin, ithalata konu ürünleri üç ana başlık altında sınıflandırmaktadır. Bunlar; ithalatına izin verilen ürünler, ithalatına kısıtlı izin verilen ürünler ve ithalatı yasak olan ürünlerdir. Birçok ürünün ithalatı serbestçe gerçekleştirilirken, bazı ürünler üzerinde kota ve ruhsat kısıtlamaları uygulanmaktadır. Zehirli maddeler gibi kalemlerin ithalatı ise yasaktır. Tüm şirketler (Çinli ve yabancı) çoğu ürünü ithal etme hakkına sahiptir, ancak sınırlı sayıda mal devlet ticaret şirketleri aracılığıyla ithalat için ayrılmıştır. Çin Gümrükler Genel İdaresi yasak ve kısıtlamalara tabî olan ürünlerin listesini düzenli olarak güncelleyerek web sitesinde yayınlamaktadır.
(http://english.customs.gov.cn/service/guide?c=afa01e86-d227-457a-bf81-dfe6a5dd8204&k=51&p=2)

Çin İthalat Lisansı Yönetimine Tabi Ürünler Listesi (2026): Çin Ticaret Bakanlığı ve Gümrük İdaresi tarafından ortaklaşa yayınlanan 88 no.'lu, 30.12.2025 tarihli duyuru ile "İthalat Lisansı Yönetimine Tabi Ürünler Kataloğu"nun yayımlandığı belirtilmiş olup ve 01.01.2026 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Düzenlemenin orijinal Çince versiyonu ve eki kataloğa *(https://www.mofcom.gov.cn/zcfb/dwmyql/art/2025/art_57f0ef6500994576bc94d8c389527c3a.html)* linki üzerinden erişim sağlanabilmektedir.

Katalog'da Çin'in ithalatta lisans alınması mecburiyeti getirdiği ürünlere ilişkin ayrıntılı bir listeye yer verilmektedir.

Söz konusu listede kayıtlı bulunan ürünlerin Çin Halk Cumhuriyeti'ne 2026 yılında ithal edilmek istenmesi halinde ithalat lisansı alınması zorunludur.

1. Ozon Tabakasını İncelten Maddeler: Bu grupta, Montreal Protokolü kapsamında kontrol altına alınan ve ithalatı sıkı bir şekilde düzenlenen kimyasallar yer alır.

- Kimyasal Türleri:

- Kloroflorokarbonlar (CFC'ler):
  Örnek, trichlorofluoromethane (CFC-11), dichlorodifluoromethane (CFC-12).
- Hidrokloroflorokarbonlar (HCFC'ler):
  Örnek, dichlorotrifluoroethane, dichlorofluoroethane.
- Halons: Yangın söndürücü olarak kullanılan bromlu maddeler
  Örnek, bromotrifluoromethane - Halon 1301
- Metil Bromid: Fümigant olarak kullanılır.
- Hidroflorokarbonlar (HFC'ler):
  Örnek, trifluoromethane (HFC-23), pentafluoroethane (HFC-125).
- Bu maddeleri içeren karışımlar.

2-Diğer Lisansa Tabi Ürün Grupları (2-14. Maddeler): Belgede, 2 ila 14. sıralar arasında listelenen aşağıdaki ürün gruplarının ikinci el makine ve teçhizat (eski) olarak ithalatında ithalat lisansı gerekmektedir.

- Kimya Tesisatları: Damıtma ekipmanları, sıvılaştırıcılar.
- Metal Döküm Teçhizatı: Yüksek sıcaklık alaşımları için döküm makineleri.
- İnşaat Makineleri: Vinçler (kule vinç, lastik tekerlekli vinç, paletli vinç), forkliftler, asansörler.
- Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları: Köprülü vinçler, konteyner köprüleri, istifleyiciler, teleferikler.
- Kağıt Üretim Makineleri: Selüloz hamuru yapma, kağıt kurutma ve kağıt işleme makineleri.
- Elektrikli Teçhizat: Büyük alternatörler (750 kVA üzeri), dizel jeneratör grupları, kaynak makineleri (lazer, elektron ışını, ark kaynağı).
- Gıda İşleme ve Paketleme Makineleri: Pişirme makineleri, filtreleme cihazları, dolum ekipmanları, süt işleme makineleri.
- Tarım Makineleri: Pirinç ekim makineleri, biçerdöverler (200 beygir gücü ve üzeri), patates/pancar/şekerkamışı/pamuk hasat makineleri.
- Baskı Makineleri: Ciltleme makineleri, ofset, flekso ve tipografi baskı makineleri.
- Tekstil Makineleri: Deri işleme ve tabaklama makineleri.
- Gemiler: Yolcu gemileri, feribotlar, tekne ve yatlar (8 metre üzeri).
- Yazıcı Kartuşları: Lazer yazıcı/kopyalama makineleri için baskı tamburları ve toner kartuşları.
- X-Işını Tüpleri.

3-Önemli Açıklamalar ve İstisnalar (Dipnotlar)

- Ozon Tabakasını İncelten Maddeler İstisnası: Bu maddeler, nihai ürünlerin (örneğin, buzdolabı, klima, yangın söndürücü, köpük) içine entegre edilmiş haldeyse lisans kapsamı dışındadır.
- Dahilde İşleme Rejimi (Processing Trade) İstisnası: Ozon tabakasını incelten maddelerle yapılan işleme ticaretinde, üretim artıkları veya nihai ürünlerin iç piyasada satılması durumunda veya ekipmanın normal aşınması/yan ürün oluşması durumunda ithalat lisansına gerek yoktur.
- Numune, Hediye, İade: Ozon tabakasını incelten maddelerin numune, reklam malzemesi, bağış veya iade amaçlı ithalatında lisans gerekir.
- Ürün Tanımı Önceliği: Lisans zorunluluğunun kapsamı, malın adına göre belirlenir. Gümrük tarife pozisyonu (HS code) sadece referans amaçlıdır.

Söz konusu liste, Çin'in 2026 yılında çevre (özellikle ozon tabakası), enerji, güvenlik ve yerli sanayiyi koruma politikaları doğrultusunda ithalatı kontrollü ürünleri detaylandırmaktadır. İthalatçıların, listede yer alan ürünleri ithal etmeden önce ilgili makamlardan ithalat lisansı almaları gerekmektedir.

İthalat, gümrük vergilerine ve KDV'ye tabî olmakla birlikte belirli ürünler için tüketim vergisi de uygulanmaktadır. Çin'de gümrük kıymeti, ithal edilen ürünlerin değerlerini uluslararası piyasalardaki fiyatlar, yabancı piyasa fiyatları ve iç piyasadaki fiyatlar temel alınarak oluşturulan bir veri tabanı üzerinden belirlenmektedir. İthalatçı tarafından beyan edilen fiyatlar genel olarak kabul edilmekteyse de söz konusu veri tabanı ile beyan edilen fiyat arasında ciddi bir farklılık söz konusuysa yeniden bir hesaplama yapılmaktadır.

Çin gümrükleri tarafından ülkeye girecek ürünler için talep edilen evrak, ürünün cinsine göre farklılık göstermektedir. Üretici ya da denetleyici kurum tarafından hazırlanmış olan kalite, miktar ve ağırlık ile ilgili belgeler gümrükte mutlaka talep edilmektedir. Bazı ürünlerin ülkeye varışında kontrol edilmesi ya da beraberinde Çin hükümeti tarafından kabul edilmiş bir akreditasyon belgesi ile gelmesi gerekmektedir. Belirlenen şartlara uymayan ürünler satıcıya geri gönderilmekte ve bu durumda alıcının, oluşan zarar nedeniyle bir tazminat ödemesi söz konusu olabilmektedir.

Ticaretin olağan akışında, ilgili Çin ithalatçısı (acente, distribütör, ortak girişim ortağı vb.) mal ithalatı için gerekli belgeleri ihracatçıdan temin etmekte ve bunları Çin Gümrük İdaresine sunmaktadır.

Gerekli belgeler ürüne göre değişmektedir. Ancak, genel olarak istenen evrak; konşimento, fatura, gönderim listesi, gümrük beyannamesi, sigorta poliçesi ve satış sözleşmesi gibi standart belgeler ile ithalat kota sertifikası (talep edilmesi halinde), ithalat lisansı (talep edilmesi halinde), denetim sertifikasıdır (talep edilmesi halinde).

İhracat Rejimi

Çin'de ilgili makamlar nezdinde kayıt yaptırıldıktan sonra yabancı sermayeli olanlar dahil tüm şirketler, dış ticareti yasak olan, kısıtlamaya tabî olan veya sadece devlet tarafından yapılabilen belirli ürünler haricindeki diğer tüm ürünlerin serbestçe ihracat ve ithalatını yapabilmektedir. İhracattaki belgeler ürün/sektör bazında değişmekle birlikte tüm ürünler açısından yer alması gereken belgeler aşağıda yer almaktadır:

- Ticari fatura
- Gönderilen ürünlerin ayrıntılı listesi
- Konşimento
- Gümrük beyannamesi
- Ürünle ilgili gerekli sertifikalar

ÇHC 2026 Yılı İhracat Lisansı Yönetimi Düzenlemesi

Çin Ticaret Bakanlığı ve Gümrük İdaresi tarafından ortaklaşa yayınlanan 89 no.'lu 30.12.2025 tarihli duyuru ile "İhracat Lisansı Yönetimi Altındaki Mallar Kataloğu"nun yayımlandığı ifade edilmiş olup 01.01.2026 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Düzenlemenin orijinal Çince versiyonu ve eki kataloğa aşağıda linki verilen web sayfası üzerinden erişim sağlanabilmektedir.
(*https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_0ac7e2005ff04c488daa3add8972ea36.html*)

Katalog'da Çin'in ihracatta lisans alınması mecburiyeti getirdiği ürünlere ilişkin ayrıntılı bir listeye yer verilmektedir.

Katalog kapsamı ürünlerin 2026 yılında ÇHC'nden ihraç edilmek istenmesi durumunda ÇHC Ticaret Bakanlığı veya yetkilendirilen Kurum ve Kuruluşlardan ihracat lisansı alınması gerektiği ifade edilmektedir. Katalog 43 farklı mal kategorisini kapsamakta ve bu malların ihracatı için gerekli olan lisanslama koşullarını detaylandırmaktadır.

Temel Kurallar
- Lisans Zorunluluğu: Listede yer alan malların ihracatı için öncelikle ihracat lisansı alınması gerekmektedir.
- Kota Uygulamaları: Canlı hayvanlar, tahıllar, ham petrol gibi mallar için ek olarak kota/kontenjan uygulaması bulunmaktadır.
- İstisnalar: İnsani yardım amaçlı ihracat ve özel ticaret düzenlemeleri (örneğin, dahilde işleme rejimi) kapsamında bazı istisnalar mevcuttur.

Kapsamdaki Mallara Örnekler
- Tarım Ürünleri: Canlı sığır, domuz, kümes hayvanları, buğday, mısır, pirinç
- Hayvansal Ürünler: Sığır eti, domuz eti, tavuk eti
- Madenler ve Mineraller: Ham petrol, petrol ürünleri, kömür, kok kömürü, nadir toprak metalleri, tungsten, molibden
- Metaller ve Alaşımlar: Kalay, tungsten, molibden, nikel, metal tozları
- Kimyasallar: Sodyum sülfat, silikon karbür
- Orman Ürünleri: Kereste (çeşitli ağaç türleri)
- Sanayi Ürünleri: Çelik ürünleri (saclar, borular, profiller), motorlar, otomobiller, kamyonlar, motosikletler

Önemli Noktalar
- Lisans Türleri: "Parti başına bir lisans" (tek seferlik kullanım) ve "çok partili lisans" (belirli bir sürede birden fazla kullanım) olmak üzere iki tür lisans bulunmaktadır.
- Gümrük Kodları: Listelerde her bir ürün için GTİP ve ürün tanımları belirtilmiştir.
- Ölçü Birimleri: Malların miktarı genellikle kilogram (kg), metre küp (m^3) veya adet olarak ifade edilmektedir.

Düzenleme kapsamındaki ürünlerin Çin'den yapılacak ihracat işlemlerinde dikkat edilmesi gereken lisans ve kota zorunlulukları açıklanmakta ve ihracatçılar için önemli bir rehber niteliği taşımaktadır. İhracat öncesi ilgili ürünlerin bu liste kapsamında olup olmadığının kontrol edilmesi ve gerekli lisansların alınması gerekmektedir.

Gümrük Tarifeleri

Türkiye'den Çin'e ihraç edilen ürünlerin Çin'deki gümrük işlemleri büyük ölçüde Çin tarafındaki ithalatçı tarafından yapılmaktadır. Ancak Türkiye'deki ihracatçının da konuya hâkim olması, her adımdan haberdar olması ve gerektiğinde talep edilen belgeleri temin edebilmesi gerekmektedir.

Çin'de gümrük vergileri, Çin'in 2001'deki Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ile birlikte düşmeye başlamıştır. 2000 yılında %15,3 olan ortalama ithalat tarifesi, 2024 itibarıyla %7,3'e kadar inmiş durumdadır.

Çin'in ürün bazında uyguladığı gümrük vergilerine Çince hizmet veren (internet tarayıcısının çeviri özelliği ile birlikte kullanılabilmektedir) ÇHC Gümrükler Genel İdaresi sitesindeki aşağıdaki linkten erişmek mümkün olup ülkemiz ürünleri MFN oranlarına tabîdir.
(http://www.customs.gov.cn/customs/302427/302442/jckszcx/index.html)

Ayrıca, 2025 yılı için Çin tarafından açıklanan güncel gümrük vergisi düzenlemelerine göre, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren Çin'e gerçekleştirilecek ithalat işlemlerinde 935 adet üründe, MFN (En Çok Kayrılan Ülke) oranlarından daha düşük olan geçici indirimli gümrük tarifeleri uygulanmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Gümrük Tarifeleri Komisyonu tarafından yayımlanan duyuru ile, 1 Mayıs 2026 tarihinden itibaren Çin ile diplomatik ilişkisi bulunan 53 Afrika ülkesinin tamamından yapılan ithalatlara sıfır gümrük vergisi uygulanmasına başlanmıştır.

Söz konusu düzenleme 30 Nisan 2028 tarihine kadar yürürlükte kalacak olup, Çin bu uygulama ile Afrika kıtasına tek taraflı ve karşılıklılık şartı aramaksızın tam pazar erişimi sağlayan dünyadaki ilk büyük ekonomi konumuna gelmiştir.

Uygulama kapsamı dışında bırakılan tek Afrika ülkesi, Tayvan ile resmî diplomatik ilişkilerini sürdüren Esvatini (Swaziland) olmuştur.

İç Vergiler

Çin'de kurulmuş ya da yönetimi Çin'de bulunan bir firma Çin'de yerleşik olarak kabul edilmektedir ve gelirleri üzerinden vergilendirilmektedir. Çin'in hâlen 114 ülkeyle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması bulunmaktadır.
(https://www.chinatax.gov.cn/eng/c101270/c101275/c5157935/content.html)

Ülkemiz ile Çin arasında yapılmış olan Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması 01.01.1998 tarihinde uygulamaya alınmıştır.

Vergilendirilebilir gelir, şirketin mali yıldaki brüt gelirlerinden masrafların ve kayıpların düşülmesiyle hesaplanmakta ve tüm kârlar, sermaye kazançları, temettüler, faiz getirileri, kira gelirleri ve telif ücretleri bu kapsama girmektedir.

Çin'de, üç kategoriye ayrılabilecek 18 farklı vergi türü bulunmaktadır. Bunlar; KDV, tüketim vergisi, işletme vergisi, taşıt alım vergisi ve gümrük vergisi dahil olmak üzere mal ve hizmet vergileri, kurumlar vergisi ve bireysel gelir vergisi dahil olmak üzere gelir vergileri, arazi takdir vergisi, emlak vergisi, kent ve ilçe arazi kullanım vergisi, ekilebilir arazi kullanım vergisi, tapu vergisi, kaynaklar vergisi, taşıt vergisi, damga vergisi, kentsel bakım ve inşaat vergisi, tütün vergisi ve gemi tonaj vergisi vb. diğer vergilerdir.

Çin vergi sistemi, vergi oranları ve vergilendirmeye ilişkin temel bilgilere Çin Devlet Vergi Kurumunun aşağıdaki bağlantıda yer alan adresinden erişim sağlanabilmektedir.
(http://www.chinatax.gov.cn/eng/c101270/c101272/c5157954/content.htm)

Kurumlar Vergisi: Çin'de kurumlar vergisi oranı %25 olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan serbest bölgelerde kurulu şirketler için ilk beş yıl kurumlar vergisi oranı %15 olarak uygulanmaktadır. Temettüler, faiz getirileri, kira gelirleri ve telif ücretleri gibi pasif gelirler üzerinden uygulanan stopaj vergisinin oranı ise %10 olarak belirlenmiştir (söz konusu bu oranlar serbest bölgelerde değişiklik göstermektedir).

Sermaye Kazançları: Sermaye kazançları için ise ayrı bir vergi kalemi bulunmazken bu gelirler diğer faaliyet gelirleri ile birleştirilerek vergilendirilmektedir. Çin'de yerleşik olan gerçek kişiler, tüm dünyada elde ettikleri gelir üzerinden kişisel gelir vergisine tabî tutulurken, yerleşik olmayan gerçek kişiler ise gelir kaynaklarına göre vergilendirilmektedir.

Çin'de 90 günden uzun süre kalan (ya da konuyla ilgili uluslararası anlaşmaların mevcut olduğu durumda 183 gün) ancak henüz bir yılı doldurmamış yerleşik olmayan gerçek kişiler, Çinli bir firmanın müdürü ya da üst düzey yöneticisi değillerse Çin'de elde ettikleri kazanç üzerinden vergilendirilmektedir.

Gelir Vergisi: Çin'deki gerçek kişiler, çalışma geliri, işletme geliri ve yatırım geliri gibi farklı gelir çeşitleri üzerinden farklı şekilde vergilendirilir. Maaş ve aylık gelirler %3 ila 45 arasında değişen oranlarda vergiye tabî tutulabilmektedir.

Katma Değer Vergisi: Çin'de dört olan KDV dilimi Temmuz 2017'de yapılan değişikliklerle üçe indirilmiştir. Standart KDV oranı %13'tür. Finansal ve kişisel hizmetler sektörlerinde %6 oranında KDV uygulanmaktadır. Bazı zaruri tüketim mallarının KDV'si %1'dir.

İhracat KDV'den muaftır, ihraç edilen ürün için kullanılan girdilerin üzerindeki KDV ise kısmen ya da tamamen iade edilmektedir.

Diğer Vergiler: Kanun koyucu tarafından belirlenmiş lüks tüketim ve çevre dostu olmayan mallar (bunlara sigara, alkollü içecekler, üst kategori kozmetik ürünleri, mücevherat, araç yakıtı, otomobiller, pil ve kaplama maddeleri de dahildir) Çin Halk Cumhuriyeti'nde tüketim vergisine tabîdir. Vergi yükümlülüğü satılan malın tutarına veya satış hacmine göre belirlenmektedir. Hesaplama yöntemi ve oranı maldan mala bağlı olarak değişmektedir.

2025 yılı boyunca, daha önce indirilen KDV oranlarına paralel olarak ihracat iade oranlarında teknik düzeltmeler yapılmıştır. Vergi oranları düştüğü için ihracat iade oranları da güncellenmiştir.

2.3. KDV İade Sisteminde Kapsamlı Reform (Eylül 2025): Maliye Bakanlığı ve Devlet Vergi İdaresi tarafından 22 Ağustos 2025 tarihinde yayımlanan 7 no'lu Duyuru ile 1 Eylül 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, dönem sonu indirilemeyen KDV (iade alacağı) sisteminde köklü bir değişikliğe gidilmiştir. Bu düzenleme, önceki yıllarda uygulanan geniş tabanlı ve yüksek oranlı iadelerin, mali disiplin ve hedefli sanayi politikaları lehine daraltılması olarak değerlendirilmektedir.

Sektör bazında getirilen farklılaştırılmış iade oranları 1 Eylül 2025 itibariyle yeniden düzenlenmiştir. Buna göre;
- İmalat, Ar-Ge, Yazılım, Çevre- Tam iade (Aylık)– Her ay için indirilemeyen KDV'nin tamamı iade edilmektedir.
- Diğer Tüm Sektörler- Kademeli İade- Yeni eklenen iade alacağının 1 milyar RMB'ye kadar olan kısmı için %60, bu tutarı aşan kısmı için %30 iade edilmektedir.

Bu düzenleme ile önceki yıllarda "toptan" nitelikte uygulanan KDV iadeleri, yerini "hedefli" bir modele bırakmıştır. Özellikle yüksek katma değerli ve stratejik sektörler (imalat, teknoloji, çevre) desteklenirken, diğer sektörlerde iade tutarları kademeli olarak azaltılmıştır. Ayrıca, daha önce tam iade hakkı bulunan toptan ve perakende ticaret, tarım, konaklama, eğitim gibi sektörler bu kapsamdan çıkarılmıştır.

Lüks ve Özel Ürünlerde Vergi Düzenlemeleri (Ekim-Kasım 2025): 2025 yılının son çeyreğinde, lüks tüketim ve özel ticaret ürünlerinde vergi muafiyetlerini kaldıran ve sektörde mali adaleti sağlamayı amaçlayan bir dizi düzenleme yapılmıştır.

Elmas ve Kıymetli Taşlar (Ekim 2025): Maliye Bakanlığı, Devlet Vergi İdaresi ve Gümrük İdaresi tarafından yapılan ortak açıklama ile, "Şanghay Elmas Borsası" (SDE) üzerinden yapılan ithalatlarda uzun yıllardır uygulanmakta olan KDV muafiyeti ve "tahsil et-hemen iade et" mekanizması "1 Kasım 2025" tarihinden itibaren kaldırılmıştır. Bu tarihten itibaren tüm elmas ithalatında "%13" oranında tam KDV tahsil edilmeye başlanmıştır.

- "Platin ve Platin Mücevherat (Kasım 2025):" Söz konusu düzenlemeye paralel olarak, platin ve platin mücevherat ithalatında da daha önce uygulanmakta olan KDV indirimleri kaldırılmış ve "%13" oranında tam vergi uygulamasına geçilmiştir.
- "Altın Ticareti (Kasım 2025):" 29 Ekim 2025 tarihinde yayımlanan bir bildirimle, altın ticaretinde "tahsil et-hemen iade et" modeli terk edilerek, "yatırım amaçlı" ve "yatırım dışı" işlemler arasında net bir ayrım yapılmıştır. Bu düzenleme ile yatırım altın ticaretinin Şanghay Altın Borsası ve Şanghay Vadeli İşlemler Borsası kanalıyla yapılması teşvik edilmektedir.

2025 yılı boyunca Çin'in ihracat ve ithalat vergi politikalarında izlenen temel eğilimler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. "Selektif Teşvik Politikası:" Vergi avantajları, yalnızca "yeni üretken kapasite" (yüksek teknoloji, imalat, yeşil enerji) odaklı sektörlere tahsis edilmiş, diğer sektörlerdeki destekler kademeli olarak azaltılmıştır.
2. "Mali Disiplinin Güçlendirilmesi:" Pandemi dönemindeki geniş tabanlı ve yüksek oranlı iade politikaları terk edilmiş; sektör bazında farklılaştırılmış ve tutar limitleri belirlenmiş bir iade sistemi kurulmuştur.
3. "Sektörel Adaletin Tesisi:" Elmas, platin ve altın gibi lüks ve özel ürün ticaretinde uzun yıllardır uygulanmakta olan özel vergi muafiyetleri ve indirimleri kaldırılarak, bu sektörler genel vergi rejimiyle uyumlu hale getirilmiştir.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Çin'deki standartları oluşturma gözetim, takip ve kontrolüne ilişkin süreç Çin Halk Cumhuriyeti Standardizasyon İdaresi (SAC) tarafından yönetilmektedir. Diğer taraftan Kalite Denetimi ve Karantina Genel İdaresi (CIQ) konuyla ilgili merkezi idare konumundadır.

Çin'de standartlar zorunlu veya ihtiyari olabilmektedir. Zorunlu standartlar, insan sağlığı, kişisel mülkiyetin ve güvenliğin korunmasıyla ilgili olup kanunlar ve idari düzenlemeler vasıtası ile uygulamaya konulmaktadır. Bunların dışında kalan tüm standartlar ise gönüllü (ihtiyari) standartlar olarak kabul edilmektedir.

Çin standartlarında dört seviye bulunmaktadır. En yaygın olarak uygulananlar aşağıda yer almaktadır.

- Ulusal Standartlar
- Profesyonel Standartlar
- Bölgesel Standartlar
- Özel Teşebbüs (Firma)

Söz konusu seviyeler yukarıda belirtilen sıralamayı izleyerek hiyerarşik olarak uygulamaya konulmaktadır.

Ulusal Standartlar genellikle "GB standartları" olarak anılmakta olup, Çin genelinde geçerlidir. İhtiyari standartlarda "T" ön eki kullanılmaktadır. Örneğin, gönüllü bir ulusal standart "GB/T" ön ekine sahipken, zorunlu bir ulusal standart "GB" ön ekini içermektedir. Profesyonel Standartlar genellikle "Endüstri Standartları" olarak anılmaktadır. Mesleki standartlar endüstri sektörüne göre kodlanmaktadır. Profesyonel standartlardan ihtiyari nitelikte olanların da ilgili sektör kodundan sonra "/T" eklenmektedir. Örneğin, tarım sektörü zorunlu standardı NY kodu ile başlarken tarımsal gönüllü standartlar için kod "NY/T"dir.

Yerel standartlar genellikle "Eyalet Standartları" olarak anılmaktadır. Eyalet standartları Ulusal standartlar ve Profesyonel Standartlar mevcut olmadığında uygulanmaktadır. Ancak, yerel bir alanda endüstriyel ürünlerin güvenliği ve hijyeni için birleşik standartlara ihtiyaç bulunmaktadır. Yerel Standartlar "DB+*" (zorunlu) veya "DB + */T" (ihtiyari) ile tanımlanmaktadır.

Kurumsal Standartlar, Ulusal Standartlar, Profesyonel Standartlar ve Yerel Standartların mevcut olmadığı durumlarda Çin'deki bağımsız bir şirket tarafından geliştirilebilmekte ve/veya kullanılabilmektedir. Kurumsal standartlar kodunu belirleme formülü "Q+*"dir. (* simgesi kurumsal kodu temsil etmektedir.)

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Ürünün çeşidine (özellikle yaş meyve sebze ve et/kanatlı eti ürünleri için ilave belgeler gerekmektedir) göre değişim gösterse de Çin tarafından ithal gıda ve diğer ürünlerde talep edilen başlıca belgeler aşağıda sıralanmaktadır:

- Ticari fatura
- Gönderilen ürünlerin ayrıntılı listesi
- Konşimento
- Gümrük beyannamesi
- Sağlık Sertifikası
- Sıvı gıdalar için şişeleme tarihi
- Gıda etiketinin orijinal örneği
- Gıda etiketinin Çince örneği
- Gıda Kontrol Sertifikası
- Serbest Satış Sertifikası (Certificate of Free Sale)

- Çin Makamlarınca Verilecek Kargo Taşıma Sigortası Poliçesi Başvuru Formu (China Cargo Transportation Insurance Policy Application Form)

Tüm ürün grupları için etikette ve gümrükleme öncesinde ve sırasında istenebilecek belgelerin ürün bazında ayrıca araştırılması gerekmektedir.

Bu kapsamda; Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) mevzuatı uyarınca, gıda ürünleri ithalatında bütün ihracatçı ülkeler tarafından risk analizi ve ürünün niteliğine göre spesifik sağlık ve bitki sağlığı (SPS) protokollerin imzalanmasını da içerebilen bir pazara giriş sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Konu ile ilgili kurum olan ÇHC Kalite Kontrol, Denetim ve Karantina Genel İdaresi (AQSIQ) yeniden yapılandırılmış, 2017 yılından bu yana anılan konu kapsamında ÇHC Gümrükler Genel İdaresi (GACC) yetkili kılınmıştır.

Gıda sektörü, ülkemizin Çin'e yönelik ihracatının geliştirilmesi ve ürün çeşitliliğinin sağlanması açısından önem ve potansiyel arz eden bir sektör konumundadır. Bu kapsamda, ülkemizin gıda ürünlerinin Çin'e yönelik ihracatının arttırılması amacıyla bir süredir sistematik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, ilk olarak, gıda ürünlerimizin Çin'e yönelik girişinin kolaylaştırılması amacıyla, iki ülke arasında iş birliğine yönelik bir çerçeve anlaşması olan "Gıda Güvenliği Anlaşması" 19 Nisan 2013 tarihinde imzalanmış bulunmaktadır.

2022 yılı itibarıyla yürürlüğe girmiş bulunan 248 ve 249 sayılı Çin Gümrükler Genel İdaresi (GACC) düzenlemeleri uyarınca Çin'e gıda ürünleri ihraç edilebilmesi için üretici bazında önceden bir kayıt/akreditasyon yapılması gerekmektedir. Söz konusu düzenleme uyarınca Çin'e gıda ihraç edecek gıda tesislerinin tek pencere ("single window") sistemine kayıtlı olması zorunludur. Sisteme kayıt işlemleri "singlewindow.cn" sisteminden yapılmakta olup, kaydı olan firmalar "ciferquery.singlewindow.cn" sisteminden ilan edilmektedir. Ülkemizde söz konusu kayıt işlemlerini Tarım ve Orman Bakanlığımız yürütmekte olup teknik konularda adı geçen Bakanlığımızdan gerekli bilgiler temin edilebilir.

248 sayılı Yönetmeliğe göre, 280 sayılı Yönetmelik kapsamındaki başlıca farklılıklar aşağıda yer almaktadır.

1. Risk Yönetimi ve Dinamik Katalog Sistemi
Yeni düzenleme ile birlikte, GACC risk yönetimi prensiplerini resmi olarak uygulamaya koymuştur. Buna göre:
Risk Esaslı Yaklaşım: GACC, ihracatçı ülkenin gıda güvenliği sistemine, ilgili ürünlerin risk seviyesine ve geçmiş kontaminasyon verilerine dayanarak farklı kayıt yöntemleri ve değerlendirme prosedürleri belirleyecektir.

Dinamik Katalog Yönetimi: 248 sayılı Yönetmelikte yer alan ve değişmeyen 18 kategorilik liste kaldırılmıştır. Bunun yerine, risk seviyelerindeki değişikliklere göre dinamik olarak güncellenebilen bir katalog sistemi oluşturulmuştur.

2. Kayıt Yönteminde Tek Başvuru Kanalı
Kayıt sürecinde önemli bir yapısal değişiklik yapılmıştır:
Eski sistem (248): Yetkili kuruluş onayı gerektiren ürünler için başvurular, ihracatçı ülkenin yetkili kuruluşu tarafından GACC'ye yapılıyordu.

Yeni sistem (280): Tüm başvurular, doğrudan firmalar tarafından CİFER sistemi üzerinden yapılmaktadır. Ancak, yüksek riskli ürünler için firmanın başvurusuna, yetkili kuruluş tarafından düzenlenmiş denetim raporu ve tavsiye mektubu eklenmesi zorunluluğu devam etmektedir.

3. Toplu Kayıt (Batch Registration) Mekanizması
İşbirliği anlaşması bulunan ülkeler için tamamen yeni bir kayıt yöntemi getirilmiştir:
Uygulama Şartı: İhracatçı ülkenin gıda güvenliği yönetim sisteminin GACC tarafından tanınmış olması gerekmektedir.

Yetkili kuruluş, uygun bulduğu firmaların listesini GACC'ye sunar. GACC, bu listeyi toplu olarak kaydeder ve yönetir. Bu mekanizma kapsamındaki firmaların bireysel başvuru yapmasına gerek yoktur.

Kapsam: Bu uygulama, hem yüksek riskli hem de düşük riskli tüm ürün gruplarını kapsayabilir.

4. Otomatik Yenileme (Automatic Renewal) Sistemi: Kayıt yenileme sürecinde firmalara önemli kolaylık sağlayan bir düzenleme getirilmiştir:
-Temel Kural: Kayıt süresi 5 yıldır ve çoğu ürün için kayıt süresi sonunda otomatik olarak yenilenecektir. Firma ek bir başvuru yapmak zorunda değildir.
-İstisnalar: Et ve et ürünleri ile yenilebilir kuş yuvası ve ürünleri otomatik yenileme kapsamı dışındadır. Bu ürün grupları için aktif yenileme başvurusu yapılması gerekmektedir.
-Aktif Yenileme Süresi: Otomatik yenileme kapsamı dışındaki ürünler için, kayıt bitiş tarihinden 3 ila 12 ay önce aktif yenileme başvurusu yapılabilmektedir (eskiden 3-6 aydı).

5. Temel Değişikliklerde Yeniden Başvuru Zorunluluğu: İşletmelerde meydana gelen bazı değişiklikler, basit güncelleme olarak değil, tamamen yeni başvuru olarak değerlendirilmektedir:

Hangi Durumlarda yeni Başvuru gerekmektedir: Üretim tesisinin yerinin değişmesi, yasal temsilcinin değişmesi veya firmanın kendi ülkesindeki kayıt numarasının değişmesi gibi durumlarda mevcut kayıt numarası geçerliliğini kaybeder ve firmanın süreci baştan başlatması gerekir.

6. Depo İşletmecileri İçin Kayıt Zorunluluğu: Daha önce kapsamı net olmayan depo işletmecileri için yeni bir yükümlülük getirilmiştir:
-Kapsam: Kara kökenli hayvansal gıdalar ve su ürünlerini depolayan soğuk hava depolarının GACC'ye kayıt yaptırması zorunlu hale gelmiştir.
-Gerekçe: Bu ürünlerin düşük sıcaklıkta taşınması ve depolanması süreçlerinin yüksek risk taşıması nedeniyle bu düzenleme yapılmıştır.

7. Kayıt İptali ve Başvuru Reddi Şartlarının Netleştirilmesi: GACC, kayıt iptali ve başvuru reddi koşullarını daha açık ve kapsamlı hale getirmiştir:
-Kayıt İptali: "Gerekli niteliklere sahip olmayan veya kayıt şartlarını karşılamayan bir işletmeye kayıt verilmişse" bu kayıt iptal edilebilecektir.

T.C. Ticaret Bakanlığı, 2026

-Başvuru Reddi: GACC tarafından belirli bir ülkeden gıda ithalatı yasal olarak askıya alınmışsa, bu süre boyunca o ülkedeki firmaların kayıt başvuruları kabul edilmeyecektir.

8. İhracatçı Ülke Yetkili Kuruluşlarının Sorumlulukları: Yeni düzenleme, yalnızca firmalara değil, ihracatçı ülkenin yetkili kuruluşlarına da sorumluluk yüklemektedir:

-Gözetim Yükümlülüğü: Yetkili kuruluşlar, kendi ülkelerindeki kayıtlı firmaların kayıt şartlarına uygunluğunu gözetlemekle yükümlüdür.
-Düzeltici Faaliyetler: Bir firmanın kayıt şartlarına uygun olmadığı tespit edildiğinde, yetkili kuruluş firmanın düzeltici faaliyetlerini denetlemeli ve düzeltme tamamlandığında GACC'ye bir denetim raporu ve uygunluk beyanı sunmalıdır.

248 sayılı Yönetmelik kapsamında halen geçerli olan kayıtlar, 1 Haziran 2026'dan sonra da geçerliliğini koruyacaktır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Çin'in, özellikle tüketim malları için ürün bazında belirlenmiş etiketleme ve ambalajlama konusunda kuralları bulunmaktadır. Bazı durumlarda, bu kuralları karşılamayan malların Çin'e girişi reddedilmektedir.

Çin pazarında satılan tüm ürünler için ambalajlama, pazarlama açısından çok önemli bir konu olup müşteriyi cezbedecek ambalajların kullanılması, pazara yüksek fiyattan giriliyor ise ürünün lüks imaja uygun bir ambalaj ile piyasaya sunulması önerilmektedir.

Tüketicilerce gıda ürünlerinin ambalajlarına büyük önem verilmektedir. Çin yeni yılında ve diğer özel günlerde yaş meyve dahil gıda maddeleri hediyelik olarak satın alınmaktadır. Bu nedenle ambalaj malzemesinin kalitesi ve tasarımı karar aşamasında belirleyici olmaktadır.

Yürürlükte olan yasalara göre ürünler ait oldukları standartların koşullarını karşılamak zorundadır. Standartlara göre kalite belgesi verilen ürün üzerine güvenlik etiketi yapıştırılmaktadır. Kullanılan standartların kodları, seri numaraları ve isimleri ürün üzerine basılmış veya teknik kullanım kılavuzu ile ambalaj üzerine yazılmış olmalıdır.

Etikette/ambalaj üzerinde ülkedeki resmi dil olan "Basitleştirilmiş Çince" olarak da tanımlanan "Mandarin Lehçesi" kullanılması gerekmektedir. Çince olarak; ürün ismi, üretici ismi, adresi, temel katkı maddeleri ile bunların miktar ve özellikleri ile birlikte satış ve kullanım için ayrı ayrı üretim ve son kullanma tarihleri, ürünün yanlış kullanımını önlemeye yönelik ve buna bağlı tehlikeleri kapsayan açıklayıcı uyarılar, uygun taşıma ve depolama ile ilgili talimatlar yer almalıdır.

Ayrıca, ithal edilen gıda maddeleri üzerinde ürünün güvenli olduğunu gösterecek lazer etiket bulunması istenmektedir.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarette teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarette teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (*https://teknikengel.ticaret.gov.tr/*). Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarette teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarette teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarette teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

Çin uygulamaları: Çin'in sağlık ve bitki sağlığı önlemlerinin (SPS) uygulanmasına ilişkin mevzuatı, birçok yasa, yönetmelik ve ulusal standartlardan oluşmaktadır. Kapsanan ürünler arasında gıda, sağlıklı gıda, hayvanlar ve bitkiler, hayvan yemleri ve kozmetik ürünleri yer almaktadır.

SPS rejiminin temel koşulları, ilgili ürünlerin Çin'in zorunlu sıhhi standartlarına uygun olmasını sağlamaktır. Bu gereksinimler, temel olarak aşağıdaki mekanizmalar aracılığıyla uygulanmaktadır.

İthal ürünlere uygulanan zorunlu ön kayıt: Kozmetik ve bazı gıda maddeleri Çin'in Gıda ve İlaç Düzenleme Kurumlarından ön izin almadan ülkeye ithal edilmesi ve dağıtımı mümkün değildir. Ürün denetimi süreci: Çoğu gıda, kozmetik ürünleri ile hayvansal veya bitkisel menşeli ürünlerin gümrükleme aşamasında, eşyanın sınıflandırılmasına bağlı olarak, görsel inceleme ve laboratuvar testlerinden geçmesi gerekebilmektedir.

Bazı hayvansal ürünler için (örneğin et ve süt ürünleri) ÇHC Gümrükler Genel İdaresi ile ilgili ülkede muhatabı arasında imzalanması gereken protokolden sonra ÇHC Gümrükler Genel İdaresi tarafından "onaylanmış üretici" olarak listelenmesi şartı bulunmaktadır. Ayrıca bu noktada protokole bağlı olarak sağlık sertifikasının da düzenlenmesi gerekmektedir.

SPS önlemlerinden ayrı olarak başlıca tarım ürünlerine uygulanan bir diğer ticaret engeli; tahıl, pamuk, şeker ve yün gibi ürünlere uygulanan Tarife Oranı Kotasıdır.

Çin'in ticaretteki teknik engelleri (TBT) esas olarak Çin Zorunlu Sertifikasyonu (CCC- China Compulsory Certification) olarak bilinen bir teknik uygunluk değerlendirme sistemi aracılığıyla uygulanmaktadır. CCC'ye tabî ürünler (tüketici elektroniği, ev aletleri ve otomotiv ürünleri gibi geniş bir ürün yelpazesini içerir) Çin'in Standardizasyon ve Akreditasyon Kurumu tarafından yayınlanan bir katalogda listelenmiştir. Bu ürünlerin, Çin teknik gerekliliklerine uygunluğu sağlamak için, genellikle yerel bir şube veya yabancı üreticinin ülkesindeki Çin yetkililerince atanmış temsilcisi tarafından yürütülen bir sertifikasyon sürecinden geçmesi gerekmektedir. Sertifikalı ürünlerin, bir ön koşul olan CCC işaretini kullanmasına izin verilmektedir. Söz konusu ürünlerin Çin pazarına girişi için CCC işaretinin kullanılması bir zorunluluktur.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Çin, genel itibarıyla diğer pazarlara göre pazara giriş stratejileri bakımından bazı farklılıklar arz etmektedir. Ancak, Çin'i, Avrupa, Ortadoğu ve Afrika pazarlarından "daha zor" veya "daha kolay" bir pazar olarak tanımlamak yerine "daha farklı" bir pazar olarak nitelendirmek daha doğrudur.

Ülkemiz ihracatçılarının ve yatırımcılarının Çin'i diğer ülkelerle kıyaslamak yerine ülkenin kendine özgü dinamikleriyle hareket etmelerinde fayda bulunmaktadır. Bu noktada da istikrar çok önemli bir husus olarak öne çıkmaktadır. Çin nezdinde ithalatta sürdürülebilirlik oldukça ön plana çıkmaktadır. Gıda sektörü başta olmak üzere genel itibarıyla Çinli ithalatçılar, kendilerine düzenli tedarik sağlayacak firmalar ve ülkelerle iş birliklerine önem vermektedir.

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri mülkiyet haklarının korunması ve yabancı şirketlerin Çinli ortakları ya da üçüncü taraf şirketler tarafından fikri mülkiyet haklarının ihlal edildiğine dair şikayetleri, Çin'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli şirketlerin en büyük sorunlarından biridir. Ancak, Çin hükümetinin son dönemde bu alanda yaptığı reform çalışmaları gelecekte bu sorunun çözülmesine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Pekin, Şanghay ve Guangzhou'da hayata geçirilen fikri mülkiyet haklarına yönelik ihtisas mahkemeleri, ortalama dört ayda davaları sonuca bağlamaktadır. Bu mahkemelerin başka şehirlerde de açılması planlanmaktadır.

Dünya Ticaret Örgütü üyeliğine 2001'de kabul edilen Çin'in bu çerçevede kendi uygulamalarını örgütün Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS) hükümleriyle uyumlu hale getirmesi gerekmektedir.

Çin aynı zamanda 2007 tarihli Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) Telif Hakları Anlaşması'nın da taraflarından birisidir. Bugüne değin fikri mülkiyet haklarının korunması konusunda uluslararası yükümlülüklere giren ve mevzuatını kuvvetlendiren Çin, artık kanunların pratikte uygulanmasında da daha kararlı bir tavır sergilemektedir. Bununla birlikte, fikri mülkiyet hakları ihlali Çin'de iş yapan şirketler açısından hâlâ önemli bir risktir. Bu kapsamda, şirketlerimizin markalarını Çin'de her iki dilde (İngilizce ve Çince) tescil ettirmeleri önem arz etmektedir.

ÇHC'deki marka tescili konusunda temel olarak "China National Intellectual Property Administration (CNIPA)" yetkili bulunmaktadır. *(https://english.cnipa.gov.cn/)*

Marka tescili ise söz konusu kuruluş bünyesindeki "Trademark Office" aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Çin'de mevcut marka tescili uygulaması "first-to-file rule" kuralını içermektedir. Bu kural uyarınca, ticari marka başvurusunda ilk olarak bulunan kişi veya şirkete genellikle bu ticari marka hakkı verilmektedir. Nitekim, mevcut "Marka Kanunu" da bu hususu içermektedir.

Bir kişi veya firmanın marka tescil başvurusu kabul edilip ilana çıkılmasından sonra bir yıl süreli itiraz dönemi başlamaktadır. Eğer bu dönemde bir itiraz gelmezse, başvuran firma veya kişi markayı tescil ettirmiş olmaktadır. Marka tescili ile firma, ürünlerinin Çin anakarasında satış ve üretim (hatta ihracat) haklarını almaktadır.

Markanın Çinli bir firma tarafından kopyalanmış olması halinde ise, markanın esas sahibi firma ürünlerini Çin'e ihraç etmek istediğinde, ürünlerinin ithaline izin verilmemesi riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Firmalarımızın, markalarını aşağıdaki web sitesi aracılığıyla kontrol etmeleri mümkündür. (*http://wcjs.sbj.cnipa.gov.cn*)

Dağıtım Kanalları

Yeni yapılan düzenlemelerle yüzde yüz yabancı sermayeli şirketlerin Çin'de neredeyse tüm sektörlerde perakende ve toptan satış yapmalarına imkân sağlanmış olmasına rağmen bazı istisnalar bulunmaktadır. Örneğin, benzin istasyonlarında çoğunluk hissesinin Çinli ortağa ait olması gerekmektedir. Tütün satışı devletin tekelindedir. Gemicilik acentelerinin de yine çoğunluk hisselerinin Çinli yatırımcılara ait olması gerekmektedir. Yabancı yatırımcıların Çin'de kendi başlarına ya da Çinli bir firmayla kurdukları ortak teşebbüsler üzerinden franchising yapmalarına da izin verilmektedir.

Çin'de en hızlı büyüyen dağıtım kanalı elektronik ticarettir. Dünya genelinde internet üzerinden yapılan alışverişin yaklaşık %50'sinden fazlası Çin'de gerçekleşmekte olup, bu alanda güçlü ve sürdürülebilir bir büyüme trendi devam etmektedir. Çin, hâlen dünyanın en büyük e-ticaret pazarı konumunda olup, e-ticaretin toplam perakende satışlar içindeki payı %27 seviyesini aşmıştır.

2025 yılında Çin'in e-ticaret pazar büyüklüğü 2,42 trilyon ABD dolarına ulaşmış ve bu rakamın 2035'te 5,68 trilyon dolara çıkması beklenmektedir. Bu büyüklükle Çin, dünya e-ticaret pazarında açık ara lider konumundadır. Küresel e-ticaret satışlarının 2025 yılı sonunda 7 trilyon doları aşması beklenirken, Çin'in bu pastadan aldığı payın %50'den fazla olması öngörülmektedir. Çinli tüketiciler sosyal ticaret, canlı yayın satışları ve mobil ödeme sistemleri gibi yenilikçi yöntemlerle alışveriş deneyimini zenginleştirirken, e-ticaret platformlarında geçirilen günlük süre ABD'ye kıyasla çok daha yüksektir.

Çin'in yeni başlattığı pilot uygulamalarla, yabancı şirketler Çin'de fiziksel bir varlık oluşturmadan bu dağıtım kanalını kullanabilmektedir. Bunun için bir çevrimiçi platform oluşturmaları ve malların dağıtımı için yerel lojistik hizmet sağlayıcılarını kullanmaları gerekmektedir.

Ülkenin e-ticaret pazarında iki büyük oyuncu (TMall ve JD) dikkat çekmekle birlikte birçok oyuncu bulunmaktadır. Çin e-ticaret ortamını değerlendirirken sınır ötesi ticareti de dikkate almakta fayda olacaktır. Dünyada sınır ötesi ticarette en önemli ihracatçı ülkenin Çin olduğu görülmektedir. ABD'deki tüketicilerin sınır ötesi ticaret kanallarıyla aldığı ürünlerin %57'si, İngiltere'de %50'si, Fransa'da %43'ü, Almanya'da %43'ü, Suudi Arabistan'da %46'sı, Endonezya'da %41'i Çin'den gelmektedir.

Bu noktada, Alibaba'nın B2B modelinin yanı sıra B2C modeliyle de diğer ülkelerdeki tüketicilere ulaşmada en önemli araç olduğunu belirtmek gerekmektedir. Bu bakımdan dünyada gerçekleşen sınır ötesi ticaretin neredeyse yarısının Çin kaynaklı olduğunu söylemek mümkündür.

Bu dev platformların yanı sıra Çin e-ticaret pazarına girmenin alternatif yöntemleri arasında; WeChat, TaoBao, Meituan, Kuaishou, TikTok (Douyin) gibi platformlar ve canlı yayın satış yöntemlerini kullanmak sayılabilir. Diğer ülkelerin aksine Çin'de canlı yayınlar yoluyla e-ticaret platformlarında satış yapmak çok yaygın bir uygulama hâlini almıştır.

Tüketici Tercihleri

Çin, 2025 yılı itibarıyla yaklaşık 2,6 trilyon Amerikan doları değerindeki ithalatı ile dünyanın en büyük ikinci ithalatçısı konumunu sürdürmektedir. Ülke, yüksek nüfusu, hızla zenginleşen orta sınıfı ve büyüyen ekonomisi sayesinde artık güçlü bir tüketim toplumu hâline gelmiştir.

Çin'de 450 milyondan fazla kişilik orta sınıf bulunduğu tahmin edilmekte olup bu tüketici grubunun kaliteli ve ithal nihai tüketim ürünlerine olan talebi her geçen yıl artmaktadır. Ancak Çin'de tüketici eğilimleri gelir gruplarına ve bölgelere göre farklılık göstermektedir. Alt ve alt-orta sınıflar arasında gelecek kaygısı nedeniyle tasarruf eğilimi yüksek olup, bu kesimlerin tercihi ağırlıklı olarak yerli ürünlerden yana olmaktadır.

Özellikle Tier 1 olarak sınıflandırılan Şanghay, Pekin, Guangzhou gibi mega şehirlerdeki orta-üst ve üst gelir grubundaki tüketiciler arasında ithal ürünlerin önemi giderek artmaktadır. Ayrıca, Tier 2 şehirleri arasında yer alan Xi'an, Chengdu, Chongqing, Wuhan gibi kentlerde yaşayan nüfusun harcanabilir geliri hızlı bir şekilde yükselmekte ve son 5 yılda tüketici tercihleri önemli ölçüde değişmektedir. Bu bölgelerde orta-üst ve üst sınıfın büyümesiyle birlikte ithal ürünlere yönelik talep de artış göstermektedir.

Genç nesil tüketiciler ise "klasik Çinli tüketici" alışkanlıklarından farklı tercihler yapmaktadır. Örneğin, protein ağırlıklı beslenme yaygınlaşmakta; hazır giyim sektöründe özellikle Avrupa modası takip edilmekte; kozmetik ürünlerinin tüketimi düzenli olarak artmaktadır. Tier 1 ve Tier 2 şehirlerinin dışındaki daha az gelişmiş bölgelerde yaşayan gençler ise e-ticaret platformları aracılığıyla neredeyse tüm ithal ürünlere kolayca erişebilmektedir. Bu durum, Çin'in dijitalleşme ve e-ticaret altyapısının tüketim alışkanlıklarını ülke geneline yaymada ne denli etkili olduğunu göstermektedir.

2025 yılı verilerine göre hane halkı kişi başına harcanabilir gelir reel bazda %5,0 artış kaydetmiş, tüketim harcamaları içinde hizmet tüketiminin payı %46,1'e ulaşmıştır. Çin hükümeti tarafından hayata geçirilen taşınır mal takas programları ve diğer tüketim teşvik politikaları iç talebin canlanmasına önemli katkı sağlamıştır.

Özetle, Çin'in büyüyen orta sınıfı ve genç nüfusu, özellikle Tier 1 ve Tier 2 şehirlerinde ithal ürünlere olan talebi artırmakta; daha az gelişmiş bölgelerde ise e-ticaret sayesinde ithal ürünlere erişim kolaylaşmaktadır. Bu dinamikler, Çin'in tüketim pazarının yapısını ve ithal ürünlere yönelik talebin gelecekteki seyrini şekillendirmektedir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Firmalarımızın, öncelikle pazara girmek istedikleri ürünü belirleyerek ürün bazında strateji geliştirmeleri daha faydalı olacaktır. Bununla birlikte, Çin pazarında satışları belirleyen en önemli faktörlerden biri tanıtımdır. Çünkü ülkemiz firmalarının Çin'deki bilinilirliği genel olarak düşük seviyededir.

Çin'de yaklaşık 1,40 milyar nüfus bulunmakta olup, bunların 700 milyondan fazlasının orta ve üst sınıf tüketici olduğu tahmin edilmektedir. Bu orta/üst sınıf Çinli tüketiciyi hedefleyerek, Çin'in kendine özgü sosyal medya platformları olan Weibo, WeChat, Kuaishou ve TikTok (Douyin) üzerinden yürütülecek tanıtım faaliyetleri başarı için kritik öneme sahiptir. Çin'de 2025 yılı itibarıyla 1 milyarı aşkın internet kullanıcısı bulunmakta ve bunların yaklaşık %90'ı mobil cihazları günlük hayatında yoğun şekilde kullanmaktadır. Bu nedenle, mobil ve sosyal medya kanalları üzerinden yapılacak tanıtım faaliyetleri, markaların görünürlüğünü artırmada ve tüketiciye ulaşmada son derece etkili olacaktır.

Çin'de rekabetin son derece yoğun olması sebebiyle, firmaların sabırlı olması ve orta-uzun vadeli hedefler belirlemesi gerekmektedir. Kısa vadede hızlı sonuçlar beklemek yerine, sürekli ve etkili iletişimle marka bilinirliğini artırmak, tüketici güvenini kazanmak ve pazar payı elde etmek önem taşımaktadır.

Kamu İhaleleri

Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) 1980'lerden itibaren başlayan ekonomik kalkınma hamlelerinde müteahhitlik sektörü, ülkenin gayri safi yurt içi hasılasındaki (GSYİH) artışta önemli bir paya sahip olmuştur. Son 30 yılda Çin'in altyapı ve inşaat yatırımlarındaki hızlı büyüme, yerel müteahhitlik firmalarının sektörde hâkimiyet kurmasını sağlamıştır. Yabancı firmalar ise genellikle teknoloji ve marka avantajı gerektiren sınırlı projelerde yer almakta, ancak Çin müteahhitlik pazarına girişlerinde ciddi zorluklarla karşılaşmaktadır.

Yabancı Firmalar İçin Zorluklar ve Yerleşik Olmanın Önemi: Çin'de kamu ihalelerinin büyük çoğunluğu Çince dilinde yayımlanmakta ve teknik müşavirlik hizmetleri için hem ihale hem de doğrudan teklif alma yöntemleri kullanılmaktadır. Ancak, bu ihalelerde tercih önceliği Çinli firmalar veya Çin'de yerleşik yabancı firmalara verilmektedir. Dolayısıyla, Çin pazarında etkin bir şekilde faaliyet göstermek isteyen yabancı firmaların, Çin'de yerleşik şirket kurmaları veya yerel ortaklarla iş birliği yapmaları kritik önem taşımaktadır.

Kamu İhaleleri Süreci ve Dijitalleşme: Çin'de kamu ihaleleri genellikle merkezi ve yerel yönetimlerin resmi ihale platformları üzerinden yürütülmektedir. En önemli ihale portalı olan Çin Kamu İhale Merkezi (China Government Procurement Network - CCGP) üzerinden ihaleler duyurulmakta ve teklifler elektronik ortamda alınmaktadır. Bu platformlar, ihalelerin şeffaf, rekabetçi ve hesap verebilir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.

Türkiye firmaları için fırsatlar ve dikkat edilmesi gerekenler: Türkiye'den Çin'e ihracat ve müteahhitlik alanında faaliyet göstermek isteyen firmaların;
- Öncelikle pazara girmek istedikleri ürün veya hizmet bazında detaylı bir strateji belirlemeleri,

- Çin'de yerleşik ortaklar veya temsilcilikler aracılığıyla yerel piyasa dinamiklerine hâkim olmaları,
- Çin'in resmi ihale platformlarını ve prosedürlerini yakından takip etmeleri,
- İhalelerin büyük çoğunluğunun Çince yayımlandığını göz önünde bulundurarak, dil ve kültür bariyerlerini aşmak için yerel destek almaları,
- Sabırlı ve uzun vadeli planlarla hareket etmeleri gerekmektedir.

Çin'in resmi kamu ihale portalı: (*https://www.ccgp.gov.cn/*)

Bu kaynaklar, firmalarımızın Çin'deki ihale fırsatlarını takip etmelerine ve teklif süreçlerine katılmalarına olanak sağlamaktadır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Çin, 2025 yılı itibarıyla üretim, yatırım ve ihracat alanlarında küresel ölçekte en büyük ve en kapsamlı yapıya sahip ülkelerden biridir. Bu başarının temelinde, literatürde "cluster" yani sanayi kümeleri olarak tanımlanan odak bölgelerinin büyük rolü bulunmaktadır.

Sanayi Kümeleri ve Bölgesel Odaklar:

- Kuzey Çin (Pekin, Tianjin, Hebei): Ağır sanayi, kimya, metal, enerji, demiryolu, bilişim ve otomotiv sektörlerinde yoğunlaşmıştır.
- Kuzeydoğu Çin (Dongbei: Liaoning, Jilin, Heilongjiang, İç Moğolistan doğusu): Özellikle ağır sanayi ve otomotiv sektörleri gelişmiştir.
- Shandong Eyaleti: Petrol rafinerisi, nişasta ve gıda endüstrisi ön plandadır.
- Doğu Çin (Şanghay, Jiangsu, Zhejiang): Kimya, petrokimya, demir-çelik, elektrik-elektronik, enerji, makine ve parçaları, ilaç, tekstil ve deri gibi çeşitli imalat sektörleri yoğunlaşmıştır.
- Güney Çin (Guangdong): İhracata yönelik makine, hafif sanayi, seramik ve çok çeşitli imalat ürünleri üretilmektedir.
- Orta Çin (Hunan, Hubei): Demir-çelik, robotik, makine ve metal işleme sektörleri gelişmiştir.
- İç Kesimler (Sichuan, Chongqing): Otomotiv, motosiklet ve çeşitli sanayi kolları önemli üretim merkezleridir.

Bu bölgelerde makineden ilaca, tekstilden gıdaya kadar çok çeşitli ürünler rekabetçi şekilde üretilmekte ve hem Çin hem de dünya pazarlarına hızla sunulmaktadır.

Tarım ve Hayvancılık

Çin, dünya nüfusunun yaklaşık beşte birine ev sahipliği yaparken, küresel gıda üretiminin dörtte birini tek başına karşılamaktadır. Miktar bakımından dünyanın en büyük tarım üreticisi olan Çin, parasal değer açısından da en çok tarım ürünü ithal eden ikinci ülkedir. Buğday ve pirinç üretiminde dünya lideri olan Çin, mısır, arpa ve yağlı tohum üretiminde de önde gelen ülkeler arasındadır.

Tarım ürünleri ithalatında soya fasulyesi %75,4 payla başı çekerken, pirinç ve buğday ithalatı toplamda %6 civarındadır. Hayvancılık, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği de ekonomide önemli yer tutmaktadır.

Çin'in gıda ürünleri ithalatında, ihracatçı ülkelerin risk analizleri ve ürün spesifik protokolleri tamamlaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye ile 2013 yılında imzalanan "Gıda Güvenliği Anlaşması" ihracatımızın önünü açmıştır. 2019'dan itibaren kiraz, antepfıstığı, ton balığı, alabalık gibi ürünlerin ihracatı başlamış; 2020'de süt ürünleri ve kanatlı eti, 2021'de UHT süt ürünleri ihracatı gerçekleşmiştir.

Sanayi

Çin'in imalat sanayii, GSYİH'nin yaklaşık %35,6'sını oluşturmaktadır (2025 yılı itibarıyla ikincil sektörün GSYİH içindeki payı bu düzeyde gerçekleşmiştir). Sanayi üretimi 2025 yılında %4,5 oranında büyüme kaydetmiştir. Özellikle elektrikli araçlar, yenilenebilir enerji, hızlı trenler, otonom sistemler ve bilgi işlem teknolojileri alanlarında yatırımlar artmaktadır. Yüksek teknoloji imalat işletmelerinin katma değeri %9,4 artış kaydetmiş; endüstriyel robotların ihracatı ilk kez ithalatı geçerek Çin bu alanda net ihracatçı konuma yükselmiştir.

Çin dünya üretiminde öne çıkan oranlar şunlardır:
- Çelik üretiminin %50'si
- Otomobil üretiminin %30'u (Çin aynı zamanda 2025'te yaklaşık 6,5 milyon araç ihraç ederek dünya lideri konumuna yükselmiştir)
- Cep telefonu üretiminin %90'ı
- Bilgisayar üretiminin %80'i
- Gemi üretiminin %40'ı
- Ayakkabı üretiminin %60'ı

"Made in China 2025" stratejisi kapsamında, üretimde dijitalleşme, akıllı üretim, ürün kalitesi artırımı, yeşil imalat ve yenilikçi teknolojiler önceliklidir. Lityum pil ihracatı %26,2, rüzgar türbini ihracatı ise %48,7 oranında artmıştır.

Hizmetler

Hizmet sektörü (üçüncül sektör), Çin GSYİH'sinin %57,7'sini oluşturmakta ve 2025 yılında %5,4 büyüme kaydetmektedir. Bu, üç sektör içinde en güçlü büyüme performansıdır.

Lojistik: Lojistik altyapısı gelişmiş olup, 5,2 milyon kilometre karayolu ve 160 bin kilometre otoban, 146 bin kilometre demiryolu ve 50.000 kilometreden fazla yüksek hızlı tren hattı mevcuttur. Ancak kalite ve erişim bölgesel farklılıklar göstermektedir. Elektronik ticaretin gelişmesi lojistik sektörünü hızla büyütmektedir.

Madencilik

Çin, önemli maden rezervlerine sahip olmakla birlikte, artan talebi karşılamak için bakır, demir, krom, alüminyum, manganez gibi temel metallerde büyük oranda ithalata bağımlıdır. Yerli üretim talebin ancak %30-50'sini karşılayabilmektedir. Çin, ham madde ihracatında yüksek vergiler uygularken, ithalatı düşük vergi politikalarıyla teşvik etmektedir. Türkiye'nin madencilik ürünleri Çin'e ihracatta önemli yer tutmaktadır.

2025 yılında Çin, nadir toprak elementleri, tungsten ve antimon gibi stratejik minerallerde ihracat lisans sistemini genişletmiş; bu gelişme küresel tedarik zincirleri açısından önemli bir kırılma noktası oluşturmuştur. Söz konusu düzenlemeler, ihracatçı firmalarımızın bu hammadde girdilerini temin ederken göz önünde bulundurmaları gereken bir risk unsuru olarak öne çıkmaktadır.

Enerji

Çin, dünyada en büyük hidroelektrik enerji üreticisidir. Three Gorges Barajı 22.500 MW kapasitesiyle dünyanın en büyük hidroelektrik santralidir. Nüfusun tamamı elektriğe erişmektedir. 2025 yılı itibarıyla temiz enerji tüketiminin toplam enerji tüketimi içindeki payı %30,4'e yükselmiştir; bu oran ülkenin yeşil dönüşümündeki ciddi ilerlemenin somut bir göstergesidir. Güneş enerjisi, rüzgar enerjisi ve nükleer enerji kapasitesi hızla artmaya devam etmekte; elektrikli araç (EV) ekosistemine yapılan yatırımlar enerji talebinin yapısını köklü biçimde dönüştürmektedir. Kömür hâlâ toplam enerji tüketiminde önemli bir pay tutmakla birlikte, bu pay sistematik olarak gerilemektedir.

Özetle, Çin'in tarım, sanayi, madencilik, hizmetler ve enerji sektörlerindeki büyüklüğü ve çeşitliliği, ülkeyi birçok alanda dünyanın üretim merkezi hâline getirmektedir. 2025 itibarıyla sanayi üretimi büyümesini sürdürmekte, teknoloji ve yeşil dönüşüm öncelikli alanlar arasında yer almaktadır. Tarımda kendi kendine yeterlilik stratejisi devam ederken, madencilikte ithalat bağımlılığı yüksek seviyededir. Hizmetler sektörü ekonomideki ağırlığını artırmakta, lojistik altyapısı gelişmektedir. Enerji üretiminde yenilenebilir kaynakların payı artmakla birlikte kömür hâlâ önemini korumaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Çinli firmalarla iş yaparken, Çin'in kendine özgü kültürel özelliklerinin, sosyal adetlerin ve davranış biçimlerinin iyi anlaşılması başarı için kritik öneme sahiptir. Türk firmalarının Çin pazarında etkin ve saygılı bir iş ilişkisi geliştirebilmeleri için aşağıdaki hususlara dikkat etmeleri faydalı olacaktır.

İş Yapma Tarzı ve Kişisel İlişkilerin Önemi

- İş hayatı ve özel hayatın iç içe geçmesi: Batı kültüründe iş ve özel hayat genellikle ayrıdır; ancak Çin'de iş hayatı, kişinin yaşamının merkezindedir. İşle ilgili etkinlikler mesai saatleri dışında, akşam yemekleri veya sosyal toplantılar şeklinde de gerçekleşebilir. Bu tür etkinliklere katılım, iş ilişkilerinin güçlendirilmesi açısından önemlidir.
- "Guanxi" kavramı: Çin iş kültüründe "guanxi" (关系) yani güçlü kişisel ilişkiler ağı, iş anlaşmalarının temelini oluşturur. Çin tarafı, iş yapacağı kişiyi ve firmayı iyi tanımak, güven oluşturmak ister. Bu nedenle, ilk toplantılar genellikle karşılıklı tanışma ve güven inşası amacıyla gerçekleştirilir. Sabırlı olmak ve ilişkileri zaman içinde geliştirmek gerekir.
- Uzun vadeli perspektif: Çin'de iş ilişkileri kısa vadeli kazançlardan çok, sürdürülebilir ve karşılıklı fayda sağlayan ortaklıklar üzerine kuruludur. Dolayısıyla sabırlı ve stratejik yaklaşmak önemlidir.

Toplantı Protokolleri:

- Hiyerarşi ve saygı: Çinli katılımcılar toplantı salonuna kıdemli olandan başlayarak hiyerarşik sırayla girer ve çıkar. En kıdemli kişi genellikle grup lideridir ve ona özel saygı gösterilmelidir.
- Toplantı açılışı: Toplantıya katılan Çinli ekip lideri, genellikle ekibi tanıtır. Bu, karşı tarafın da doğru muhatapları tanıması açısından önemlidir.
- Hazırlıklı olmak: Toplantı konularına iyi hazırlanmak, sunum varsa mutlaka basılı kopyalarını katılımcılara dağıtmak gerekir. Bu, profesyonellik ve saygı göstergesidir.
- Tercüman kullanımı: Tercüman varsa, sorular doğrudan Çinli muhataba yöneltilmeli, tercümanın çevirmesi beklenmelidir. Tercümana doğrudan hitap etmekten kaçınılmalıdır.

Kartvizit Protokolü:

- Kartvizitlerin önemi: Kartvizit değişimi Çin'de çok ciddi bir ritüeldir. Görüşmelere bol miktarda kartvizitle gitmek faydalıdır.
- Çince hazırlanmalı: Kartvizitin bir yüzü mutlaka Çince olmalı, diğer yüzü İngilizce veya Türkçe olabilir.
- Unvan ve bilgiler: Kartvizitte unvan, şirket adı ve iletişim bilgileri net ve eksiksiz yer almalıdır.
- Sunum şekli: Kartvizit, iki elle ve Çince taraf üstte olacak şekilde takdim edilir. Alınan kartvizit de iki elle alınmalı, hemen cebe konmamalı, bir süre incelenmeli ve masada önünüzde tutulmalıdır.
- WeChat bağlantısı: Kartvizit değişimi kadar, WeChat üzerinden iletişim kurulması da Çin'de iş ilişkilerinin devamı için kritik önemdedir. WeChat, e-posta ve telefonun önünde tercih edilen iletişim aracıdır.

T.C. Ticaret Bakanlığı, 2026

Diyalog ve İletişim Tarzı:

- Çince birkaç kelime öğrenmek: Basit selamlaşma ve nezaket ifadeleri bile olumlu izlenim bırakır. Örneğin "Nǐ chī le ma?" (Yemek yedin mi?) veya "Nǐ cóng nǎlǐ lái?" (Nereden geliyorsun?) gibi ifadeler, Türkçe'deki "Nasılsın?" gibi nezaket amaçlıdır ve detaylı cevap beklenmez.
- Dolaylı ve nazik ifadeler: Çinliler doğrudan "hayır" demekten kaçınır; "düşüneceğim", "göreceğiz" gibi ifadeler kullanılır. Bu nedenle, olumsuz yanıtlar nazikçe ve dolaylı anlatılmalıdır.
- Parmakla işaret etmekten kaçınmak: Parmakla işaret etmek kaba karşılanır. Gerekirse açık el ile veya sadece göz temasıyla yönlendirme yapılmalıdır.
- Alternatif pazar algısından kaçınmak: Çin, dünyanın en büyük ikinci ithalatçısıdır ve firmalara ana pazar olarak yaklaşılmalıdır. Çinli ithalatçılara kendilerinin öncelikli ve stratejik pazar olduğu hissettirilmelidir.

İş Yemekleri ve Sosyal Etkinlikler:

- Oturma düzeni: İş yemeklerinde oturma düzeni hiyerarşiye göre belirlenir. Misafirler kendi istekleriyle oturmamalı, yerleri gösterilmelidir.
- Yemek çeşitliliği: Yuvarlak masalar etrafında çok sayıda tabak sunulur; her tabaktan az miktarda tatmak yeterlidir.
- Kadeh kaldırma: Kadeh kaldırma ve nezaket konuşmaları yaygındır. Misafirlerin ev sahiplerine teşekkür etmek için bu geleneğe katılması olumlu karşılanır.
- Yemek sırasında saygı: Ev sahibi en kıdemli kişiye saygı göstermek ve dikkatli davranmak önemlidir.

Sayılar ve Semboller:

- Şanslı sayılar: "8" rakamı Çin kültüründe bolluk ve şansın simgesidir. İş ilişkilerinde 8 sayısının kullanımı iyi niyet göstergesidir. "6" rakamı ise gelişme ve ilerlemeyi temsil eder.
- Kaçınılan sayılar: "4" rakamı, Çincedeki "ölüm" kelimesiyle eş sesli olduğundan olumsuz çağrışımlar yapar ve mümkün olduğunca kullanılmamalıdır.
- Renklerin anlamı: Kırmızı renk şans ve mutluluğu simgelerken, beyaz genellikle yas ve kötü şansla ilişkilendirilir. İş ortamında renk seçimlerine dikkat edilmelidir.

Para Kullanımı

Çin'de ödemeler yerel para birimi olan yuan (RMB) ile yapılmaktadır. Bu kapsamda, Çin'e seyahat eden vatandaşlarımızın yanlarında yuan (RMB) bulundurmaları gerekmektedir. Uluslararası beş yıldızlı otellerde kredi kartı ile ödeme mümkünken, günlük hayatta kredi kartı ile ödeme neredeyse mümkün değildir.

Çin'de günlük hayatta ödemelerin neredeyse tamamı WeChat ve Alipay programları aracılığı ile yapılmaktadır.

Çin Merkez Bankası 14 Mart 2024 tarihinde yaptığı açıklamada;

- Çin'de en yaygın olarak kullanılmakta olan WeChat, Ali Pay ve Union Pay ödeme sistemlerinde uluslararası Visa, Master Card, American Express gibi kredi ve banka kartlarının kullanımının mümkün hale geldiğini,

- Çin'e iş veya turistik amaçlı seyahat eden yabancıların mezkur ödeme sistemlerine kendi ülkelerinde kullandıkları banka ve kredi kartlarını tanıtabileceklerini,
- Çin'de yerleşik olmayan yabancıların mobil ödeme uygulamalarındaki tek işlem limitinin 1.000 ABD dolarından 5.000 ABD dolarına, yıllık toplam parasal işlem limitinin ise 10 bin ABD dolarından 50 bin ABD dolarına yükseltildiğini
- Exchange logosu bulunan tüm ATM'lerden RMB nakit çekimi ile logoya haiz tüm banka şubelerinden de döviz ile yerel para değişimi yapılabileceğini açıklamıştır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

ÇHC, umuma mahsus pasaport hamillerini vizeye tabî tutmaktadır. Resmi pasaport hamilleri ise anılan ülkeye yapacakları 30 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaftır. 15 Şubat 2016 tarihinden bu yana iş adamlarımızın ticari vize başvurularında Çin'den davet eden firmaların davet mektupları kabul edilmemektedir.

Bu çerçevede, Çin'in yetkilendirilmiş resmi devlet kuruluşlarının verdikleri davet mektubunun ıslak imzalı aslı (Davetiye) kabul edilmektedir. Ayrıca, turistik amaçla seyahat edecek olan kişilerin bireysel yaptıkları turistik vize başvuruları kabul edilmemekte, sadece grup vize başvuruları kabul edilmektedir. Çin'in başlattığı bu uygulama nedeniyle vize başvuru prosedürü uzun zaman almaktadır. Bu kapsamda, vatandaşlarımızın seyahatlerinden makul bir süre önce vize için başvuruda bulunmaları önem arz etmektedir.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri (2026)			
Tatil Adı	**Tarih Aralığı**	**Toplam Tatil**	**Çalışma Günleri (Telafi)**
Yılbaşı	1 Ocak (Perşembe) – 3 Ocak (Cumartesi)	3 gün	4 Ocak (Pazar)
Bahar Şenliği (Çin Yeni Yılı)	15 Şubat (Pazar) – 23 Şubat (Pazartesi)	9 gün	14 Şubat (Cumartesi), 28 Şubat (Cumartesi)
Qingming (Mezarlık Temizleme) Festivali	4 Nisan (Cumartesi) – 6 Nisan (Pazartesi)	3 gün	(Telafi yok)
1 Mayıs İşçi Bayramı	1 Mayıs (Cuma) – 5 Mayıs (Salı)	5 gün	9 Mayıs (Cumartesi)
Ejderha Teknesi Festivali	19 Haziran (Cuma) – 21 Haziran (Pazar)	3 gün	(Telafi yok)
Ortak Sonbahar Festivali (Ay Festivali)	25 Eylül (Cuma) – 27 Eylül (Pazar)	3 gün	(Telafi yok)
Ulusal Gün (Altın Hafta)	1 Ekim (Perşembe) – 7 Ekim (Çarşamba)	7 gün	20 Eylül (Pazar), 10 Ekim (Cumartesi)

Yerel Saat

Çin'de tek bir yerel saat kullanılmakta olup, ülkemizin beş saat ilerisindedir.

Çalışma günleri: Çin'de mesai saatleri genel olarak sabah 9:00'da başlayıp akşam 6:00'da sona ermektedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri (temsilcilik ofisi, şube, ticari acente dahil)

Çin'de yabancı sermayeli bir limitet şirket iki farklı şekilde kurulabilmektedir:

- Yüzde yüz yabancı sermayeli bir şirket kurmak
- Temsilcilik ofisleri kurmak

1- Yüzde Yüz Yabancı Sermayeli Şirketler: Yüzde yüz yabancı sermayeli şirketler, yatırımcıya şirket üzerinde tam kontrol sağlamakta ve günümüzde Çin'de yabancı sermayenin en çok tercih ettiği model olarak ortaya çıkmaktadır. Yabancı ülke vatandaşları tarafından yabancı sermaye ile kurulan limitet şirketler çoğunlukla üretimini Çin'de yapan ve buradan diğer ülkelere ihracat gerçekleştiren iş modelleri için tercih edilmektedir. Bununla birlikte, yüzde yüz yabancı sermayeli şirketlerin kurulabileceği sektörler hizmet sektörü, danışmanlık, ticaret ve imalat olarak belirlenmiş durumdadır. Çin'de yüzde yüz yabancı sermayeli bir şirketi hayata geçirmek sektöre, bölgeye ve diğer koşullara bağlı olarak değişmekle birlikte ortalama bir ay sürmektedir.

2- Temsilcilik Ofisleri: Temsilcilik ofisleri, yabancı şirketler tarafından Çin'de doğrudan gelir getirmeyen faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, örneğin pazarlama faaliyetlerinin sürdürülmesi, pazar araştırması yapılması, satın alınacak ürünlerin tespit edilmesi, ana şirketin Çin'deki faaliyetlerinin koordine edilmesi ya da farklı paydaşlarla ilişkilerin devam ettirilmesi amacıyla açılmaktadır. Bu tür ofisler sayesinde şirketler, Çin pazarına ilk adımı atmış olmaktadır. Temsilcilik ofisleri doğrudan ürün satmak, alım yapmak ya da farklı hizmetler sunmak gibi faaliyetleri gerçekleştiremez, fatura kesemez, ancak bağlı oldukları şirketin mevcut ve potansiyel müşterileri ile temas kurma ve şirket adına sözleşme yapma hakları bulunmaktadır. Temsilcilik ofislerinin avantajı düşük maliyetli olmaları, yüzde yüz yabancı sermayeli şirketlerden farklı olarak bir asgari sermaye yatırımı ya da iş planı gerektirmemeleri, kolay kurulabilmeleri ve yönetimlerinin de kolay olmasıdır. Bununla birlikte, Çin yasalarına göre temsilcilik ofislerinin doğrudan eleman alımı yapamamaları, bunun yerine yetkili bir insan kaynakları ajansı kullanmalarının zorunlu olması önemli bir dezavantajdır.

Şirket Kurma Prosedürü

Bir şirketin kurulma süreci, yukarıda bahsedilen modellerden hangisinin tercih edildiği, şirketin hangi sektörde faaliyet gösterdiği ve hangi coğrafi bölgede kurulduğuna göre farklılıklar sergilese de Çin'in yabancı sermaye mevzuatı, yabancı sermayeli bir şirketin beş adımda hayata geçirilmesini öngörmektedir. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- Şirketin isminin Sanayi ve Ticaret İdaresi nezdinde kayıt altına alınması,
- Şirketin iştigal edeceği sektörün Negatif Liste'de, başka bir deyişle yabancı sermayeye açık olmayan sektörler listesinde bulunmaması koşuluyla, Ticaret Bakanlığı'na internet üzerinden başvuru yapılması (Başvurunun eksiksiz yapılması kaydıyla Ticaret Bakanlığı üç gün içerisinde onay mesajı göndermektedir)

- Şirketin yerel Sanayi ve Ticaret İdaresi ofisinde kaydının yapılması (Bu ofislerin uygulamaları ve koşulları bölgeden bölgeye değişebilmektedir. Bazı bölgelerde süreç kolaylaştırılırken, bazı bölgelerde ek koşullar getirilebilmektedir),
- Yerel Sanayi ve Ticaret İdaresi nezdinde şirketin düzenleyici gereksinimlere uygunluğunun belgelenmesi (Bu kapsamda örneğin enerji tüketim raporu, arazi kullanım raporu, yerel istihdam etki raporu, inşaat güvenlik belgeleri, çevre etki raporu gibi dokümanların temin edilmesi gerekmektedir ve istenen belge sayısı bölgeden bölgeye değişebilmektedir),
- İşletme lisansı çıktıktan sonra Sanayi ve Ticaret İdaresi, vergi dairesi ve denetim kurumunda şirketin kaydının yaptırılması ve banka hesaplarının açılması (Burada da işlem sayısı bölgeye ve sektöre göre değişebilmektedir.).

Tüm bu adımların tamamlanmasının ardından şirket faaliyetine başlayabilmektedir.

Sigorta

Çin'in en büyük avantajlarından biri geniş ve dinamik işgücüdür. 2025 yılı verilerine göre, Çin'in 1,4 milyarlık nüfusunun yaklaşık %68'i (15-64 yaş aralığı) çalışma çağındadır. Ancak, nüfus üst üste dördüncü yıl 3,39 milyon kişi azalarak 1.404,89 milyona gerilemiş ve hızla yaşlanan nüfus, ekonomiye giderek daha fazla baskı yapmaktadır. Bu demografik değişim, işgücü arzında daralma ve sosyal harcamalarda artış gibi zorlukları beraberinde getirmektedir.

Çin'de haftalık çalışma süresi, beş iş günü ve günlük 8 saat olmak üzere toplam 40 saattir. Çin yasalarına göre, tüm işletmeler (yabancı sermayeli firmalar dahil) tam zamanlı çalışanlarıyla yazılı iş sözleşmesi yapmak zorundadır. Bu sözleşmeler belirli süreli veya açık süreli olabilir. Ancak açık süreli sözleşme yapılabilmesi için, önce aynı çalışanla iki dönem belirli süreli sözleşmenin tamamlanması gerekmektedir.

İşgücüne dahil olan Çin vatandaşları ve ülkedeki yabancı çalışanlar, sosyal güvenlik sistemine katılmak zorundadır. Çin'in sosyal güvenlik sistemi beş ana sigortadan oluşmaktadır. Bunlar emeklilik, genel sağlık, iş kazası, işsizlik ve doğum sigortalarıdır. 2025 yılı sonu itibarıyla 1,08 milyar kişi temel emeklilik sigortasına, 1,33 milyar kişi ise temel sağlık sigortasına kayıtlıdır.

İşverenler, çalışanlarının sosyal güvenlik ve konut fonu primlerini düzenli olarak ödemekle yükümlüdür.

Yabancı uyruklu çalışanların Çin'de çalışabilmesi için kapsamlı bir izin süreci gereklidir. Daimi oturma izni olanlar hariç, diğer yabancılar aşağıdaki aşamalardan geçer:
1. Sağlık kontrolleri,
2. Çalışma izni bildirimi,
3. Tek girişli "Z" tipi vize alınması,
4. Geçici ikamet kaydı yaptırılması,
5. Resmi çalışma izninin alınması,
6. Oturma izninin çıkarılması.

Bankacılık Mevzuatı

Çin'de bankacılık ve finans sektörü ağırlıklı olarak kamu tekelinde olup piyasanın en büyük dört oyuncusu tamamen devlet bankalarından oluşmaktadır. Bu bankalar; Agricultural Bank of China, Bank of China, China Construction Bank ve Industrial and Commercial Bank of China (ICBC) olarak sıralanmaktadır. 2025 yılı itibarıyla kamuya ait ticari bankalar, Çin bankacılık sektöründeki toplam varlıkların, kredi hacminin ve mevduatların yaklaşık %60'ını kontrol etmektedir.

Bu dört büyük banka, küresel çapta da etkili olup, Brand Finance'in 2025 "Banking 500" raporunda ICBC yaklaşık 79,1 milyar dolarlık marka değeriyle dünyanın en değerli bankası unvanını üst üste dokuzuncu kez korumuştur. China Construction Bank, Agricultural Bank of China ve Bank of China da sırasıyla 78,4 milyar, 70,2 milyar ve 63,8 milyar dolarlık marka değerleriyle dünya bankacılık sektöründe ilk dört arasında yer almaktadır. Ayrıca, Agricultural Bank of China 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla piyasa değeri bakımından JP Morgan'ın ardından dünyanın en büyük ikinci bankası olmuştur.

Kamu bankalarının yanı sıra, Çin'de anonim şirket statüsünde faaliyet gösteren bankalar da bulunmaktadır. Bu grup, daha çeşitli hissedar yapısına sahip olup, yabancı sermayeli bankalar ve kırsal kredi kooperatiflerini içermektedir. Yabancı bankalar Çin pazarına sınırlı erişim sağlamakla birlikte, özellikle büyük şehirlerde ve özel finansal hizmetlerde etkinliklerini artırmaktadır.

Ocak 2025'te yıllık %7,5 olan kredi büyüme hızı, yıl genelinde kademeli olarak yavaşlamış ve 2025 sonu itibarıyla %6,4 seviyesine gerilemiştir. Bu oran, 1998'den bu yana görülen en düşük seviyelerden biri olarak kayıtlara geçmiştir. Analistler, kredi büyümesindeki bu yavaşlamayı, konut piyasasındaki uzun süreli durgunluk, hane halkı ve şirketlerin kredi talebindeki zayıflık ve özel sektörün borçlanma iştahındaki azalma gibi faktörlere bağlamaktadır.2026 yılının ilk çeyreğinde kredi büyümesi yavaşlamaya devam etmiş ve yıllık bazda %5,7 seviyesine gerilemiştir.

Vizeler

Çalışma İzni: Çin'de yabancı istihdam eden yabancı sermayeli işletmeler, çalışanlar için çalışma izni gibi ilgili prosedürlerini tamamlamalıdırlar.

2017 yılından itibaren Çin birleşik bir çalışma izni sistemi getirmiştir. İznin kabulü ve onayı, birleşik sistem (*https://fuwu.most.gov.cn/lhgzweb/*) aracılığıyla yabancılarla ilgili konulardan sorumlu ilgili yerel idari departmanlar tarafından ele alınmaktadır.

İkâmet İzni: Çalışma izni kapsamında Çin'e gelen kişilerin ayrıca ikâmet izni başvurusunda bulunması gerekmektedir. Çin'de ikâmet eden ve ikamet süresinin uzatılması için başvuran yabancılar, ikâmet izinlerinin geçerlilik süresinin sona ermesinden en az 30 gün önce, yerel halk hükümetlerine bağlı kamu güvenliği organlarının çıkış/giriş idarelerine başvuruda bulunacaklardır.

Yabancı uyruklu kişilerin çalışma amaçlı ikamet izni en az 90 gün ve en fazla beş yıl, çalışma dışındaki amaçlarla ikamet izni ise en az 180 gün ve en fazla beş yıl geçerlidir.

Çin'in ekonomik ve sosyal kalkınmasına önemli katkılarda bulunan veya daimî ikâmet için diğer koşulları karşılayan yabancı uyruklular, Çin'de daimî ikamet için başvurabilirler. Konuyla ilgili detaylı bilgi Ulusal Göçmenlik İdaresi'nin devlet hizmeti platformunda yer almaktadır.
(https://www.nia.gov.cn/)

Kaynak: T.C. Pekin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği